

یکشنبه 19 خرداد 29- رجب 1434 - 9 ژوئن 2013

19 خرداد در گذر تاریخ ...

19 خرداد در گذر تاریخ

*شورش مردم تبریز علیه خودکامگی « محمدعلی شاه قاجار ԇ (شراquo; اشاره:

در نوزدهم خرداد 1287 ش برابر با 9 جمادی الاول 1326 ق، انجمن ایالتی تبریز، تلگرافی به انجمن‌های ولایتی و علمای نجف ارسال داشت که مفاد آن یادآور سوء نیت شاه در ویران ساختن بنیان مشروطه و خیانت به ملت بود. دسیسه‌ها و نیرنگ‌های محمدعلی شاه، مردم تبریز را مطمئن ساخته بود که شاه قاجار، هدفی جز سرکوب آزادی خواهان ندارد. از این روی، مردم این شهر در قبال اقدامات شاه، واکنش شدیدی از خود نشان دادند. قطع خطوط تلگراف از طرف دولت که تنها راه برقراری تبریز به تهران بود، بدگمانی مردم را افزود. همچنین تلگراف محمدعلی شاه نیز که بار دیگر به دروغ او را پایبند مشروطه و هوادار مجلس معرفی می‌کرد خشم مردم را بیشتر برانگیخت. از این رو، شورش فراگیر در شهر شکل گرفت که به محاصره این شهر و وقایع متعددی انجامید.

*استیضاح دولت « مستوفی الممالک Ԗ (شراquo; سیدحسین مدرس اشاره:

مدتی پس از کودتای رضاخان در سوم اسفند 1299 دوره چهارم مجلس شورای ملی افتتاح شد و در این دوره نیز، شهید حسن مدرس به نمایندگی مجلس انتخاب گردید. او برای جلوگیری از قدرت یافتن سردار سپه، قصد داشت تا با استیضاح و برکناری مستوفی الممالک، صدراعظم احمد شاه قاجار، فردی دیگر را برای صدراعظمی روی کار بیاورد. آیت‌الله مدرس علاوه بر استیضاح مستوفی‌الممالک درباره رویه سیاست خارجی، این نخست‌وزیر را دارای قدرت کافی برای مقابله و مبارزه و جلوگیری در برابر تندروی‌های سردار سپه ندانست و او را به شمشیر مرصع و تزئینی تشبیه کرد که تنها در مجالس بزم به کار می‌رود در حالی که برای ایستادگی در برابر رضاخان، شمشیر برنده و تیز لازم است. پس از برکناری مستوفی الممالک، مردم که به وی حُسن‌ظن داشتند از مدرس به خاطر استیضاح انتقاد کردند. بعدها معلوم شد مخالفت مدرس و اکثریت مجلس، به دلیل حفظ منافع ملت و جلوگیری از قدرت خطرناک رضاخان بوده است.

*رحلت فقیه بزرگوار آیت الله « سید محمدحسن الهی طباطبایی Ճ (شراquo; اشاره:

آیت‌الله سید محمدحسن الهی طباطبایی برادر مفسر کبیر قرآن، علامه سید محمدحسین طباطبایی در سال 1287 ش (1326 ق)، در تبریز به دنیا آمد. وی در کودکی پدر و مادرش را از دست داد و به همراه برادرش تحت سرپرستی وصی پدر قرار گرفت. سید محمد حسن در سنین کودکی مقدمات ادبیات فارسی و عربی و خوشنویسی را فرا گرفت و سپس سطوح عالی حوزوی را زیر نظر استادان خیره به کمال رساند. وی در 18 سالگی به همراه برادر راهی نجف اشرف شد و به مدت یازده سال از استادان بزرگی همچون حضرات آیات سید علی قاضی طباطبایی، سید حسن بادکوبه‌ای، محمدحسین غروی اصفهانی، میرزای نایینی و سیدابوالحسن اصفهانی، در علوم عرفان، فلسفه، ریاضی، طب و فقه و اصول بهره جست. این دو برادر در سال 1314 ش به دلیل مشکلات معیشتی به تبریز بازگشتند و سیدمحمد حسن در حوزه علمیه شهر به تدریس فلسفه همت گماشت. وی دانشور پرهیزگاری بود که به منظور تهذیب نفس، تزکیه درونی و تصفیه قلب کوشش‌های عمیق و مستمری را از خود بروز داد و افرادی علاقمند، در پرتو مواعظ و نصایح او به کمالاتی نائل آمدند. ایشان در اواخر عمر ساکن قم گردید ولی بر اثر بیماری قلبی به تبریز مراجعت نمود تا اینکه مرغ جان این سالک الهی‌الله در شب بیستم خرداد 1347 ش برابر با سیزدهم ربیع‌الاول 1388 ق در شصت سالگی از قفس تن به درآمد و پس از تشییع با شکوه در قم به خاک سپرده شد.

*استان شدن قم به صورت رسمی و قانونی (1375 ش) اشاره:

طرح استان شدن قم، برای اولین بار توسط حضرت آیت الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب و در سفر معظم له به این شهر در پائیز 1374 عنوان گردید. ایشان متذکر شدند که اولین گام برای بهبود و پیشرفت اوضاع قم، استان شدن آن می‌باشد. این طرح سرانجام با پیگیری‌های مجلس شورای اسلامی و وزارت کشور به انجام رسید. استان قم تقریباً در مرکز ایران قرار دارد و با مساحتی نزدیک به یازده هزار کیلومتر مربع، در بین استان‌های کشور دارای مرتبه بیست و هشتم می‌باشد. وجود حرم مطهر حضرت معصومه (س) و

شکل‌گیری حوزه علمیه قم در جوار ایشان، استان قم را جایگاهی ویژه بخشیده است. امروزه قم به عنوان مرکز حوزه عظیم دینی و پایگاه نشر معارف اسلامی و شیعی در سراسر عالم تبدیل گردیده است.

*درگذشت آیت الله شریعتمداری جهرمی (1390ش)

اشاره:

آیت الله حاج « سید عبدالرسول شریعتمداری جهرمی «؛ فرزند حجة الاسلام و المسلمین میزرا سید محمدعلی شریعتمداری (مشهور به حاج فاضل)، متولد 1308 شمسی (1348 قمری) جهرم. دارای تحصیلات عالی حوزوی در شهرهای جهرم، شیراز، قم و نجف اشرف تا درجه رفیع اجتهاد. از جمله اساتید ایشان در جهرم حجج اسلام شیخ عطاالله حقدان، سید ابوالقاسم مهدوی، شیخ محمد نمازی، سید محمد احمدی و بویژه آیت الله حق شناس و در شیراز آیت الله حدائق بوده اند. آیت الله حق شناس از جهاتی چون شاگرد مرحوم حاج فاضل بوده، برای ایشان و برادر دیگرشان حجت الاسلام والمسلمین مرحوم سید حسن شریعتمداری که هر دو شاگرد معظم له بوده اند، احترام بسیاری قائل می شده. و در شهر مقدس قم، از محضر آیات علامه مطهری، شیخ مرتضی حائری، سید محمد محقق داماد، شهید صدوقی، علامه طباطبایی و آیات عظام بروجردی، گلپایگانی، امام خمینی و اراکی بهره مند شده و در نجف اشرف نیز، از محضر آیات عظام میزا هاشم عاملی، سید محسن حکیم و سید ابوالقاسم خوئی استفاده می کند. آیت الله شریعتمداری جهرمی با بهره گیری از استعداد و ذکاوتی ذاتی به مقام والای اجتهاد نائل آمده و از آیت الله میرزا هاشم آملی، مفتخر به دریافت اجازه ی اجتهاد شد و از آیات عظام خوئی و محقق داماد اجازاتی دریافت نمود. آیت الله شریعتمداری نوه ی دختری عالم بزرگ و مجاهد نستوه حضرت آیت العظمی سید عبدالحسین نجفی لاری جهرمی و داماد حجت الاسلام والمسلمین سید یحیی نجفی «؛ روانبخش « هستند. ایشان در شهر مقدس قم سکونت داشتند. سالی چند ماه به زادگاه خویش می آمدند و مردم شهرستان جهرم از برکات وجودش بهره می گرفتند. آثار ایشان: 1- « نخبه‌البیان فی تفصیل سیده‌النسوان «؛ الکلمات الغراء فی خصائص فاطمة الزهرا(س)، به عربی. 2- « الاجتهاد و الاخبار «؛ به عربی و به مناسبت کنگره جهانی هزاره‌ی شیخ مفید. 3- « قاعدة الجب «؛ به عربی و به مناسبت کنگره بزرگداشت دوستان سالگرد میلاد شیخ مرتضی انصاری. 4- حواشی بر کتاب المذهب فقه قاضی ابن البراج عبدالعزیز بن براج طرابلسی. 5- مقاله « الجهاد من المهد الی الاهد «؛ به عربی، در باره ی جدّ خود، آیت العظمی سید عبدالحسین نجفی لاری جهرمی در کتاب مجموعه مقالات کنگره بزرگداشت آیت الله العظمی نجفی لاری. 6- مقاله « غیبت الامام مهدی(ع) بین النصوص و النقود «؛ به عربی، درج در مجله علوم الحدیث. تقریرات: 1- تقریرات دروس خارج آیت الله بروجردی. 2- کتاب حج. 3- کشف البیان.

29 رجب در گذر تاریخ

*وفات همسر گرامی رسول خدا، « حضرت خدیجه «؛ به روایتی(سه سال قبل از هجرت)

اشاره:

حضرت خدیجه(س) پس از 25 سال زندگی مشترک با پیامبر اکرم(ص) در سن 65 سالگی، وفات یافت و در منطقه‌ی حجون مکه دفن گردید. وی در سن 40 سالگی با رسول خدا(ص) ازدواج نمود و ثمره‌ی ازدواج آن‌ها، دو پسر و چهار دختر به نام‌های قاسم، عبدالله، زینب، رقیه، ام‌کلثوم و حضرت فاطمه‌ی زهرا(س) بود. آن حضرت نخستین زنی بود که به دین اسلام گروید و تمام اموال خود را در راه ترویج اسلام در اختیار پیامبر اکرم(ص) گذاشت. یکی از روزهایی که در آن احتمال رحلت آن حضرت نقل شده، 29 رجب است.

*درگذشت « ابن قتیبه «؛ محدث و ادیب(276 ق)

اشاره:

عبدالله بن مسلم دینوری معروف به ابن قتیبه، قرآن پژوه، محدث، شاعر و ادیب مسلمان در سال 213 ق در کوفه به دنیا آمد. پس از تحصیل به قضاوت در دینور(در غرب ایران) پرداخت و سپس در بغداد، نوزده سال به تدریس، تالیف و تکمیل آثار علمی خود همت گماشت. ابن قتیبه به یمن کتاب‌هایش مورد توجه عالمان و دانش پژوهان قرار گرفت، هرچند وی از جنجال‌های زمان دوری گزید و در کارهای سیاسی دخالت نمی‌کرد. تاویل مشکل القرآن، تفسیر غریب القرآن، و معانی الشیعر از جمله تألیفات اوست.

*رحلت آیت‌الله « سیدمحمد هادی میلانی «؛ فقیه بزرگ و مرجع عالی مقام شیعه

(1395 ق)

اشاره:

حضرت آیت الله سید محمد هادی میلانی در محرم سال 1313 ق در نجف، در خانواده‌ای اهل علم و معنویت به دنیا آمد. اجداد او همه از سادات حسینی شهر مدینه‌ی منوره و از فرزندان امام چهارم حضرت علی بن الحسین(ع) بودند. پس از اتمام دروس مقدماتی، به درس حضرات آیات: ابوالحسن اصفهانی، میرزای نایینی و آقایاءالدین عراقی حاضر شد و در طول 23 سال حضور در دروس و محافل علمی این بزرگان، توانسته بود بر آراء و نظرات قوی‌ترین اساتید مسلط شود. آیت الله میلانی علاوه بر مهارت در فقه، در

علمی همچون فلسفه، تفسیر و علوم قرآنی نیز تبحر داشت و این دروس را تدریس می‌نمود. جلسات درس ایشان در حوزه‌ی بزرگ نجف بسیار با شکوه بود و شاگردان فراوانی از جمله آیات عظام: حسین وحید خراسانی، سید عباس صدر، محمدتقی جعفری، سیدمحمدباقر طباطبایی و... در محضر درس او به مدارج بالای علمی دست یافتند. هم‌چنین آثار فراوان علمی آیت الله میلانی در کتب گوناگون معظم له متبلور شده است. محاضرات فی الفقه الامامیه در ده جلد، قادتنا کیف تعرفهم در نه جلد و... از جمله تألیفات این مرجع بزرگ تقلید به شمار می‌روند. این عالم بزرگ در سال 1373 ق وارد شهر مشهد شده و با حضور خود، حوزه‌ی علمیه‌ی مشهد را رونقی دوباره بخشید. سرانجام این عالم ربانی که در اواخر عمر خود، از همراهی با نهضت اسلامی مردم علیه رژیم پهلوی غافل نبود در سال 1395 ق برابر با 1354 شمسی در 82 سالگی دار فانی را وداع گفت و پس از تشییعی با شکوه، در جوار مرقد مطهر امام رضا(ع) به خاک سپرده شد. گفته می‌شود که تأیید شرعی برای اعدام حسنعلی منصور، نخست‌وزیر خائن رژیم منحوس پهلوی، از جانب آیت‌الله میلانی به اعضای هیئت مؤتلفه‌ی اسلامی، صادر شده بود.

* رحلت آیت‌الله « میرزا جواد سلطان‌القرء֊ (ق raquo;)

9 ژوئن در گذر تاریخ

* تولد « پیتر کبیر& raquo; نامورترین امپراتور روسیه (1672م)

* اشغال سرزمین پاراگوئه در امریکای جنوبی توسط ارتش اسپانیا (1535م)

* تولد « آمدو آوگاڈرو& raquo; فیزیک‌دان معروف ایتالیایی (1776م)

* پایان کار کنگره تاریخی وین پس از سقوط ناپلئون بُناپارت (1815م)

* لغو قانون برده‌داری در امریکا توسط « آبراهام لینکلن& (1862; raquo;)

* درگذشت « چارلز دیکنز& raquo; نویسنده و رمان‌نویس شهیر انگلیسی (1870م)

* اختراع آنتن امواج صوتی توسط « گولیلمو مارکونی& (1896; raquo;)

* آتش‌سوزی بزرگ دانشگاه الجزیره و نابودی 500 هزار جلد کتاب نفیس (1962م)